Ч. 248 Субота 5 (17) падолиста 1894. Рік IV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенєм оплати почтової.

Реклямациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в Адміністрациї „Ґазети Львівскої“ і в ц. к. Старовствах на провінциї:

на цілий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Новий цар і єго політика.

З великою цікавостию вижидає вся Европа наслідків, які принесе по собі зміна престола в Росиї. Час ще за надто короткий, щоби ті наслідки було вже зовсім ясно видко, бо ще не ляг навіть в могилу той, що через 13 літ верходив в Росиї, а котрого пановане хоч в послїдних роках на скрізь мирне, все-таки своєю загадочностию давало причину до обави; але вже з того, що доси проявило ся, можна вносити, що політика нового царя буде досить значно ріжнити ся від політики єго батька і бодай о дробинку змінить ся в користь потреб і духа часу. Длятого то ціла Европа з великим інтересом слїдить за кождим кроком нового царя і з очевидним вдоволенєм нотує всякі єго хоч би й навіть дрібні, та на око дуже незначні дотеперішні діла політичні. Треба признати, що цар Николай від разу виступив щиро і отверто, а то зискало єму загальну симпатию. Справу заграничної політики поставив він від разу ясно. Окружник мінїстра справ заграничних до репрезентантів Росиї при заграничних правительствах так говорить о нїй дословно:

„Наш найдостойнїйший володїтель, обнимаючи найвисшу власть, яку вложило на него недослїдиме в своїх постановленях Провидїнє, постановив рішучо взяти на себе в цїлім обемі також і ту високу задачу, яку поставив був собі єго незабутний батько. Єго Величество присьвятить всї свої сили розвиткови внутрішного добра Росиї і не відступить в нїчім від зовсїм мирної, суспільної і кріпкої полїтики, котра так значно причинила ся до загального успокоєня. Росия позістане вірна своїм традициям і буде старати ся удержувати дружні відносини до всїх держав а в пошановку права і законного порядку буде і дальше видїти найлїпшу запоруку для безпечности держави. З початком славного пановання, котре тепер належить вже до історії, була маюча ся осягнути цїль лиш в ідеалї сильної і щасливої Росиї для свого власного добра, а не для нїчиєї шкоди. Нинї, з початком нового правлїня признаємо ся з рівною щиростию до тих самих засад, благаємо благословения Божого, щоби ті засади руководили нами через довгі лїта незмінно і спасенно. Зе заявлєнє монарха подайте до відомости правительства, при котрім єсте акредитовані і прочитайте се розпорядженє мінїстра справ заграничних“.

Із сего окружника видко вже, що новий цар хоче присьвятити свої труди головно внутрішній політицї Росиї, а се єсть як-раз тою найцікавійшою справою, на котру всї звертають пильно свою увагу. Кождий питає: Чи настануть тепер в Росиї які зміни? Чи народи Росиї діждуть ся під панованєм царя Николая II. якої пільги?

О скілько вже тепер видко, цар Николай II. виступає досить сьміло і енерґічно та дїлає самостійно. На се доказом історія маніфесту царя о єго вступленю на престол. Первістно поручено уложенє маніфесту Побідоносцеву, оберпрокуророви сьв. синода. Закостенїла ортодоксия вже дуже тим радувала ся, але показало ся наконець, що радість єї була недовга. Коли цареви предложено маніфест до підпису, він прочитавши єго казав зараз передати зміст єго телеґрафічно президентови комітету мінїстрів Бунґови і президентови департаменту для законів Сольскому і зажадав від них, щоби они як найскорше поробили поправки і прислали їх єму телеґрафічно. Коли наспів так поправлений маніфест, цар ще раз сам прочитав єго поробив знова значні поправки і аж тогди появив ся маніфест в знанім вже своїм видї. Виходить з того ясно, що цар має на стілько енерґії, що може удержати здалека від себе посторонні впливи і хоче виступати самостійно.

Не менше характеристичний єсть і маніфест царя до фінляндского народу. Коли цар знажив ся запоручити фінляндскому вел. княжїству всї єго права і свободи та привилеї, коли обіцяв не нарушувати єго конституциї, то се щось значить, коли возьме ся під розвагу змаганя за покійного царя, щоби се княжїство зрівнати зовсїм з царством і зробити з него звичайну провінцию. Сей факт може мати в певній мірі й значінє для цїлої держави.

Але й особисте поступованє царя Николая зазначує ся вже досить виразно. Цар Николай не хоче жити відокремлений і на самотї, як єго покійний батько; він не хоче бути неприступним і задля вічної обави окружати себе войском. Він наказав, щоби підчас єго подорожий не обсаджувано зелїзницю войском.

Треба ще зачекати, які настануть зміни в правительстві, о котрих вже тепер богато говорять, а котрі мабуть не скорше наступлять аж по вінчаню царя. Кажуть, що мінїстер справ внутрішних Дурново рішучо уступить, а з ним, може бути, уступить також і дотеперішна система в Росиї. Але всї вісти о змінах в правительстві суть поки що лиш поголосками а на їх основі не можна ще нїчого певного сказати; недалека однакож будучність покаже, чи й о скілько змінять ся дотеперішні відносини в Росиї.

---

1)

БЕЗ ВИХОДУ.

З польского. — Т. Любича.

Широким гостинцем в однїй з найзаможнїйших околиць люблиньскої ґубернії їхала скоро бричка, запряжена парою добрих, почтових коний. На бричцї сидів подорожний, котрий з цікавостию розглядав ся по полях повздовж гостинця; в єго синїх, великих очах, прислонених чорними віями і бровами, знати було виразне вдоволенє, именно тодї, коли з піль, покритих густою, виросло озиминою, звів очи на вершки дерев і очерти будинків недалекого села.

Доїзджали до мети подорожи.

З гостивця вїхала бричка на польну дорогу, а з неї небавом скрутила в широку алею, висаджену густо старими тополями. Почтар ухопив трубку і заграв на нїй один з тих мотивів добре знаних, основно фалшованих, а все таки для подорожного милих, бо заповідають конець тяжкої дороги.

Тимчасом подорожний дивив ся з несказаною радостию і негерпячкою. При кінци топільної алеї горіли в сьвітлї заходячого сонця шиби поблизького двора та блискали жовтогорячим огнем, а червона дахівка на величавій, майже паньскій будові, немов усьміхала ся зпоміж галузя величезних лип і каштанів та принаджувала до себе гостий.

Доїзджали. Бричка покотила ся скоро по ріни заїзду і станула небавом перед брамою палати.

Молодець зіскочив легко, заким ще старий, згорблений, сивий слуга зміг єму прийти з помочию.

— Як маєтесь, добрий Матвію! — витав ся сердечно та стріпував з себе порох подорожний.

— Пан Сташко! о як то добре, що панич уже раз приїхали! Тож то буде радість з такої несподїванки!

— Паньство здорові? чи дома? — питав ся пан Сташко, скидав з себе скоро подорожний плащ та доводив до ладу свою буйну, фалюючу чуприну та припорошений капелюх. З під капелюха заблисло незвичайно біле, широке чоло, що дуже відбивало від сильно обгорілого лиця і темних буйних бров, зігнутих в сильний лук над очима. З цїлої постави високої і плечистої і з рухів елястичних, певних і сьмілих, знати було мужеску енерґію.

— Паньство здорові, дякувати Богу; тепер сидять в городі, під каштанами, певно засїли до вечері. Чи маю дати знати, що панич приїхали?

— Нї, нї, Матвію, я сам іду там зараз. Возьми лиш мою скринку!

І щасливий в надії, що повитає своїх, пішов скоро знаною собі дорогою, поміж кльомбами рож і гвоздиків, котрих любий запах втягав у легки з розкошию.

Під тїнистими старими каштанами побачив накритий стіл і людий при нїм. Стягнув брови уважно і немов з легка розчарував ся.

— Єсть їх троє і не суть самі! — Так був рад звитати ся лиш з самою родиною, а ту от якийсь непотрібний інтруз попав ся. В мимовільнім самолюбстві почув жаль до него.

Тимчасом і сидячі при столї замітили прихожого. Висока, поставна дівчина вибігла назустріч єму, і звучний, сріблистий голосок забренїв єму над ухом, підчас коли руками обнимала єго за шию.

— Стасю! то ти вже раз приїхав! недобрий! Яка я рада, що ти приїхав! Яка я рада!

Молодий чоловік привитав ся також щиро, тримав ще єї руку і веселими але здивованими очима мірив поставу молодої дївчини, що перед ним стояла.

— Ганю.... Я своїм очам не вірю.... За такий короткий час така зміна! Ти виросла, вигарнїла, слово даю, як би не ті довгі коси, то сказав бим, що ти вже доросла панна!

— То добре! ти хиба забув мою метрику, Стасю! Тому три місяці минуло менї сїмнайцять лїт.... Розуміє ся, що я доросла, тим більше.... Але ходи, ходи, не бав ся, тато жде на тебе, а задля своєї ноги не може вибігти на стрічу тобі, як я.

І взяла єго за руку та повела скоро до стола.

Перегляд політичний.

Радник двору і провізоричний управитель краєвого правительства на Буковині ґр. Леопольд Ґоес (Goëss) іменований президентом краєвим на Буковині.

Нині має відбути ся конференция правительства з мужами довіря партий парляментарних в справі реформи виборчої. Зачувати, що в неділю відбуде ся загальна конференция правительства з делеґатами клюбів коаліцийних.

Король сербский виїзджаючи на похорон царя до Петербурга прощав ся з своїми міністрами на двірци і при сїй нагоді висказав президентови міністрів своє повне довірє. При сім зазначив він виразно, що робить то для того, щоби виступити против тих вістий, які ширять умисно і тенденцийно о кризї в теперішнім кабінетї, его нетревалости і провізоричним характері. Також і міністрови фінансів висказав король повне вдоволенє за его веденє політики фінансової.

З Пекіну доносять, що кн. Кунґ довідавшись, що держави европейскі відмовили посередництва межи Хіною а Япаном сказав: „Тепер вже Хіна пропала!“ В Пекіні настав страшенний переполох. Богато палатових дам, кількох міністрів і майже всї великі богачі виїхали вже з міста. Люди з Манджуриї утїкають цїлими товпами. Кажуть, що команданти недобитків хіньских одержали приказ, щоби не ставили опору машеруючим на Пекін Япанцям.

Новинки.

Львів дня 16 падолиста.

— **Ватра.** Загальні збори членів академичного товариства „Ватра“ відбули ся дня 11 падолиста с. р. В справозданю з дїяльности видїлу сказано, що науковий рух в товаристві за минувший рік шкільний був досить живий, відчитів і нарад було досить, а декотрі члени мали відчити в ремісничім товаристві „Зоря“. „Ватра“ помогла декотрим товаришам, позичивши їм 120 зр. Мешканє для Ватри давали Просьвіта і Руска Бесїда, Сойм дав сто зр., а рада міста Львова 25 зр. Приходів мало товариство 411 зр. 15 кр., а розходів 269 зр. 55. кр. Бібліотека числить 408 творів. Збори заявили ся за тим, щоби Ватра і Академичне Братство получили ся разом в одно товариство.

— **Зелїзниця Станиславів-Вороненка** Дня 19 падолиста наступить — як ми вже доносили — отворенє зелїзничого шляху Станиславів-Вороненка. Шлях сей, довгий 96·5 кільометрів, іде найгарнїйшою гірскою околицею всхідної Галичини і подає подорожному пречудні види. Почавши від Станиславова (на висотї 253·5 метрів над поверхнею моря), іде зелїзничий шлях до Хриплина, переходить по зелїзнім мостї по-над надвірняньску Бистрицю, дотикає сіл Братковець, Тисьменичан і Терновиці лїсної і доходить до Надвірної, відтак виходить з долини ріки Бистриці і коло Лоєвої (на висотї 549 метрів) дїстає ся до кітловини Прута, в котрій біжить по-при Делятин, Дору, Яремче, Ямну, Микуличин і Тартарів, аж до Вороненки, положеної вже на хребтї пограничних гір. Часть зелїзницї між Надвірною а Вороненкою дуже гарна, але еї будова належала до найтяжших задач будівничої технїки. Тут стрічено величезні перешкоди, треба було ломити величезні скали, будувати довженні мости і тунелї. Мости під Яремчем і Ямною се слава будівничої штуки. Міст під Яремчем має 190 метрів довжини, а его розпятє в луку 65 м., отже під тим взглядом есть одиноким мостом на цїлій кули земній, бо моста з таким широким луком нема доси на земли. Взагалї на просторі Надвірна-Вороненка есть вісім великих мурованих мостів, два малі тунелї і один великий, на границї, 1221 метрів довгий, з чого 653 метри припадає на галицку сторону. Величезні склепіня мостів се в будівництві зелїзничім велика новина, бо до будови ужито тут муру, каменя і цеглп, між тим як доси уживано при подібних мостах майже виключно зелїза. Сю новину можна було ввести головно задля користних місцевих условин т. е. доброти будівляного каменя і дешевости щоглового дерева. Будова мимо значних трудностий терену тревала не цїлі два роки, а головним управителем будови був інспектор Косиньский.

— **Палїй перед судом.** Львівский суд присяжних судив сими днями непоправного палїя з Рясни польської коло Львова, Войтїха Макуховского, селянина. Він підпалив у Рясні польській свого сусїда і тогдї на село впало велике нещастє, бо згоріло 70 ріжних будинків. В осени минувшого року підложив знов огонь під власну стріху, а то длятого, щоби відобрати асекуровану суму. І то ему справдї удало ся. Вкінци в одного селянина вкрав зі скрині 70 зр. По тім всїм замкнули его до арешту. Але він взяв ся на штуку, бо вже близько від пів року удає божевільного, щоби его увільнили. Лїкарі сказали, що удає, але суді, аби мати чисту совість, постановили післати его до Кракова до лїкарів, най они скажуть, чи Макуховский має здоровий розум. А потім вже будуть знати, як его судити.

— **Когут і Заяць.** Заяць, на імя Данко, ходив собі по львівскім бруку та передумував найспособом, як жити. А з Зашкова до Львова прийшов Когут, на імя Мария (отже властиво була то Когутиха) і ту на львівскім ринку стрітила ся з Заяцем. Хто би то собі міг подумати, що у Заяця така проворність! Каже Когутисї, що має для неї службу у руского сьвященика в Голосковi. Когутиха не від того; ідуть собі обоє разом аж до лїска коло Кульпаркова (то значить просто в иншу сторону) і там Заяць видирає 2 зр. 30 зр. Мариї, каже їй ждати, а сам забрав ся і не вертає. І ждала Когутиха, у котрої був мабуть курячий розум, до самого вечера, але Заяць з лїса не вийшов. Аж вчера здибала Когутиха Заяця, набрала відваги і постарала ся відвести его до полїциї. Там у того дивного Заяця найшли кільканацять зр., очевидно не найдених в лїсї, тілько здобутих „промислом“.

— **Нещасні пригоди.** В Корнилівцї коло Нового села в жидачівскім повітї втопила ся в рові дволїтна дитина Клїнґера, оставлена без надзору. — У Вербици равского повіта у лїсничого Ж. Фарановского чотиролїтна дитина зблизила ся занадто до кухнї, від чого заняла ся на нїй одежа, дитина попарила ся тяжко і вмерла до двох днів.

— **Огнї.** Дня 8 листопада с. р. в Ольшаници товмацкого повіта погоріли Марта Лялик і Марта Хреплиньска. Не забезпечили ся против такої пригоди і мають шкоду на 600 зр. — У Фельбаху в яворівскім повітї згоріли будинки ковалїв Реха, Коха і Кіблера. Розуміє ся, розумні швабп були обезпечені: Рех на 2000 зр., Кох на 1000, а Кіблер на 1000 зр. Огонь повстав мабуть з неосторожности Реха і вибух в стодолї. — Дня 8 с. м. в Замостю перемишляньского пов. погоріли господарі Іван Новак і Стефан Яницкий. Шкода виносить 2750 зр., а була обезпечена на 1918 зр. Люди підозрівають, що Яницкий сам підпалив свою хату, щоби відобрати асекурацию, бо потребував гроший

— **Бурі.** Дня 13 падолиста лютив ся страшний оркан в північній Нїмеччинї, у Франциї і Бельґії та наробив великої шкоди особливо портовим містам. І так доносять з Гамбурґа, що вихор позривав там дахи і комини. В пристани позривав оркан множество кораблїв і поніс на море. Телефонїчна комунїкация перервана. Також в Любецї наробила буря великого лиха. Вежа Марийского костела почала хитати ся і грозить заваленем. На пароходї „Штрасбурґ“ пірвав ві-

---

— Тату, приводжу вам недоброго втїкача! — казала до поважного старця, котрий піднляв ся був і з отвертими руками ждав на гостя.

— Стасю, хлопче дорогий! отже ти приїхав! — говорив і пригортав до себе молодця, котрий не мив син цїлував его зівялу руку та радістно повтаряв слова:

— Вуйку любий! Який я рад, який я щасливий, що находжусь знов поміж вами!

— І я рад, дуже рад, що бачу тебе, мій хлопче! хоч маю троха жаль до тебе! Скажи, чи то годило ся так про нас забути і зовсїм не писати? Я думав, що ти вже пропав у сьвітї, або що залюбив ся? А може я й не помилив ся?

— Деж там, вуйку! Я не такий скорий до того.... Не писав-ем, бо я лїнюх до пера, а притім хотїв наглим і незаповідженим приїздом зробити вам несподїванку. Чей то не зарозумілість з моєї сторони, коли я думав, що та несподїванка не буде вам не мила?

Старець усьміхнув ся і обняв его ще раз.

— Коли ти приготовляв для нас несподїванку, то й добре, та чекай, і в нас несподїванка.... — Ту обернув ся до сьвідка привитаня, що стояв без руху. — Панове, не знаєте ся? — сказав — мій сестрінець Станислав Б., пан Адольф С., суджений Ганї!

Коли-б грім з погідного неба ударив ему під ноги, не був би Сташко зазнав меншого враженя. Почувши імя і прізвище, поблїд смертельно і аж тепер підняв очи на молодця, що стояв недалеко.

— Дуже рад пізнати — сказав по хвили тихим і беззвучним голосом, простягаючи мов автомат руку, котру в першій хвилї мимоволї сховав був поза себе. Рівночасно своїми лспними, рішучими поглядами зміряв чужинця, а в тих поглядах було щось, нїби грозьба, нїби питанє. Молодий чоловік, що стояв доси непорушно, простягнув до него руку з ледовим холодом. Було щось дивного в тім стиску долоний; виглядало се радше так, як би два вороги зустрінулись, а не люди, що мають стати свояками.

Однак притомні не замітили сего.

— І що ти на се? дивуєш ся, правда? — старець дивив ся з усьміхом на сестрінця. — Ну, признай менї тепер, що за несподїванку відплатив ся я тобі також несподїванкою?

Сташко старав ся запанувати над собою. Пересунув рукою по буйнім волосю, якийсь силуваний усьміх викликав на уста, з котрих щез первістний, сердечний вираз радости.

— Справдї дивно менї.... Я покинув Ганю ще майже дитиною.... Правда, що в краю не був я десять місяцїв.... то довго.... Нї, я не можу собі простити, що перше сего не знав!

Дивив ся на судженого прошибаючими очима, а тимчасом старець сам усїв і рухом руки просив гостий сїсти.

— Годї, мій хлопче, ти сам собі винен! Чомуж ти не писав? Ми зовсїм не знали, де ти обертаєш ся, і не могли тобі дати знати.... Ну, стало ся, за те тепер пізнаєте ся лучше, бо пан Адольф приїхав до нас сим разом на довший час.... Але прошу, мої панове, на розмову ще досить часу, а тимчасом вечера зовсїм вистигне. Ой Ганю, Ганю! забуваєш обовязки господинї.... памятай про гостий, моя панночко!

Молоде дївча відвело очи від лиця судженого, на котрого благородно гарні черти дивила ся доси з одушевленем і гордостию.

— Як він певно подобав ся Сташкови! — думала собі в души. Она не замічала і не слїдила нїчого, не мала сумнїву нїякого, а сама пройнята одушевленем, і не здогадувала ся, що не всї-ж мусять одушевляти ся еї судженим. Була молода і з субєктивізмом молодечим чула і думала.

Тепер, прикликана зі свого неба голосом батька на землю, почала заходити ся коло вечері. Забренїли тарелї, застукали ножі і вилки. Господар в знаменитім гуморі, рад з приїзду гостий, частував їх та піддержував розмову про пригоди, що склали ся за той час, від коли не бачились. Сташко, запитаний, мусїв оповідати про свої подорожі, і з задивом дізнав ся, що вже по его виїздї презес з Ганею рішили ся виїхати на зиму до Брукселї, де забавили три місяцї.

— Ганя бажала дуже привчити ся музики під проводом якого знаменитого артиста, а що і так для докінченя еї едукациї мав я намір перенести ся на якийсь час до більшого міста, то рішив ся вибрати заграницю і то специяльно Брукселю, з причини Венявского. От бачиш, як то часом доля складає ся.... Пан Адольф мешкав у Бельґії, пізнав ся з нами случайно, і так Ганя перед означеним часом скінчила едукацию!... — Старець усьміхав ся при тих словах і обтирав незначну сльозу, котру зронило его гарне, синє око.

тер з щогли моряка. Много домів вихор завалив, при чім покалїчило ся богато людий. Такі самі вісти надходять також з північної Франциї і з Бельгії.

— **Злодїйскі забобони.** У Граєві в Росиї украли злодії касу зелїзну з 4000 рублїв. Вже винесли єї на улицю, коли мешканцї дому збудили ся і сполошили злодїїв. Тяжкої каси не могли злодії забрати, лишили єї на улици, а самі втекли. На другий день перед тим домом найшли люди відтяту руку дитини. Ті, що знають злодїйскі забобони, кажуть, що то злодії відтяли якійсь померший дитинї руку, бо думають, що як з такою рукою обійти дім, то там будуть всї спати, як неживі, і легко можна красти. По кусначку рукава, що висів при маленькій ручцї дитини, господарі Сосновскі з села Бовводина пізнали руку своєї дитини, 7-лїтної доньки, що недавно померла. І справдї, коли відкопали гріб, найшли дитину без ручки. Злодїїв доси ще не зловлено.

Господарство, промисл і торговля.

Губленє миший.

На запитанє одного із наших читателїв де можна би дістати средства против миший д-ра Лефлера, не можемо, на жаль, вказати иншого жерела, як хиба лиш таки того самого ученого; єго адреса така: Professor Dr. F. Löffler in Greifswald, Pommern, Deutschland.

Инше средство, також, як кажуть знатоки, дуже добре — затроєний варений овес — продає фірма: A. Basmuth in Ottensen-Hamburg, в Нїмеччинї. Фірма та висилає той овес (за попередним присланєм гроший) в коробках і каже платити собі за кільо по 1 марцї 20 феників; 5 кільо коштує 7 марок 50 феників. (Марка нїмецка має наших 60 кр. а 10 феників значить 6 кр.) Чи і під якими услівями висилає та фірма своє средство за границю, не уміємо сказати, але на всякий случай цїна спроваджуваного средства з заграницї мусїла би бути значно висша.

Добру отрую на польні миши, кажуть, виробляє також аптикар в Козлові, п. Северин Блаховский, але хто би хотїв набути сю отрую, мусить виказати ся цертифікатом від ц. к. Старроства, бо того вимагає розпорядженє мінїстерства о купованю отрої. Позаяк о средстві п. Блаховского не можемо сказати нічого близше, то поговоримо тут поки що лиш о двох перших средствах.

В лютім 1892 р. оголосив був проф. Лефлер, ученик звістного бактеріольоґа, дра Коха, наукову розправу, в котрій доказував, що єму удало ся викрити малесеньку животинку, котра викликує в мишах дуже заразливу хоробу. Животинка та належить до рода тих, котрі викликують і у людий такі заразливі недуги та пошести, як: тифус, туберкули, дифтерию, холеру і т. д. А що та викрита ним животинка була дуже подібна до тої, яка в чоловіцї викликує тифус, то він назвав єї прутнем (бацільом) мишачого тифусу. Для своїх досьвідів держав проф. Лефлер в ґіґієнїчнім інститутї в Ґрайфсвальд білі миши, а коли одну з них затроїв, то пошесть тифусова стала між ними так сильно ширити ся, що одного разу згинуло на ню із 100 миший аж 65. Пошесть ту вщіплював він в миши тим способом, що насамперед виплекав штучно на ющі з мяса прутні тифусові, а відтак мочив в нїй хлїб і годував ним миши. Тим способом набрали ся годовані миши тифусу, другі заражували ся від них і так гинули всї до 8 найдальше до 12 днів. Дальші досьвіди показали, що мишачого тифусу можуть набрати ся лиш миши, але анї чоловік, анї инші звірята. Проф. Лефлер прийшов отже на вдогад, що тим способом можна дуже добре вигубити не лиш миши домашні, але й миши польні без нїякої небезпечности і шкоди для чоловіка і домашних звірят.

З весною 1892 р. появила ся була на полях Тесалїї, провінциї в Грециї, тьма тьменна польних миший. Єсть то сторона в Грециї, в котрій з давен давна, бо вже в глубокій старинї, появляли ся від часу до часу мілїони миший. Тамошним селянам грозило знову велике нещасте. Грецке правительство завізвало тогди Лефлера, щоби він туди приїхав і своїм способом вигубив миши. Лефлер, взявши з собою свого асистента, д-ра Абеля, поїхав туди і коло міста Ляриси взяв ся губити миши. Спосіб єго показав ся дуже добрий, бо в короткім часї вигубив він там всї миши. Нарід грецкий був єму дуже вдячний за то і складав публично подяку, а слава Лефлера і єго средства розійшлась скоро по цїлім сьвітї. Ще в осени того-ж року був так великий попит за єго средством, що він аж не міг єго наробити в так великій скількости, як того було потреба. Лефлер, о скілько міг, розсилав всюди юшку з прутнями мишачого тифусу в маленьких фляшинках.

Дальші проби з Лефлера способом губленя миший мабуть не конче добре випадали, бо мало що було чути про них. Се спонукало проф. Ліпке в Берлинї робити проби на свою руку, а єго досьвіди показали, що коли було запустити юшку з тифусовим прутнем якій миши під шкіру, то она гинула до одного, а найдальше до кількох днїв. Не так добре удавало ся вже годоване миший прутнями тифусовими; слабші з них, що правда, гинули до 15 днїв, але сильнїйші хоч заслабли, то все таки не згинули, лиш видужали ся, а відтак вже й були безпечні від прутнїв, котрі їм при дальшім годованю вже не вадили. Се захитало було трохи віру в успіх Лефлера средства.

Далеко лїпше випала була проба в Саксониї, в бараках і стайнях войскових в Цайтгайн коло Різа. Там від кількох лїт намножило ся було таке множество миший, що вже не можна собі було дати з ними ради; анї коти, анї всїлякі лапки не помагали нїчого. Тогди вироблено в ґіґієнїчно-хемічній ляборатоариї ґарнізонового шпиталю в Дрезднї мишачі прутнї на спосіб Лефлера і прислано до Цайтгайн. Там накраяно черствого білого хлїба на маленькі граночки, намочено в ющі з прутнями і розкинено по всїх комнатах в бараках і стайнях, так, що на одну комнату припало по 6 до 8, а на кожду стайню по 20 до 30 гранок. Деякі комнати в бараках і стайнї замкнено, а по двох днях показало ся, що в них не було вже анї одної граночки хлїба, — миши всї з'їли. То дїяло ся в жовтню 1892 р. В кілька недїль опісля показало ся, що миши десь щезли — они погибли були всї в своїх норах, а ще в пів року опісля не було анї слїду миший. Средство отже показало ся добре, а саске мінїстерство війни наказало виробляти дальше прутнї мишачого тифусу і роздавати Лефлерове средство рільникам безплатно.

Дальшу пробу наказало робити пруске мінїстерство рільництва, коли проби зроблені в берлиньскім інститутї ветеринарийнім показали, що Лефлерове средство єсть для коний, рогатої худоби, овець, кіз, псів, котів, гусий, качок, курий і голубів зовсїм нешкідливе. Пруске мінїстерство призначило 1000 марок на пробу з сим средством в окрузї Леге коло Бремн[1]. В днях 20, 21 і 22 цьвітня 1893 р. розкинено більше як на сто морґах граночки хлїба намоченого в ющі з прутнями. Гранки ті розкидувано коло мишачих нор. В дві недїлї опісля показало ся, що миши з'їли майже всї гранки, але заразом було й видко, що майже із трох чвертий всїх нор на поли миши вже не вилазили — бо згинули в норах. Дня 13 мая приїхав був др. Абель, асистент дра Лефлера, щоби особисто переконати ся о успіху средства. Тогди показало ся, що суть ще нори, з котрих миши вилазять і збіже коло них було пообгризане. З того можна було вносити, що лишили ся ще молоденькі миши і ті робили шкоду, а се було й доказом, що за мало єсть підкинути лиш раз заражений прутнями хлїб. Отже дня 23 мая підкинено другий раз а опісля показало ся, що майже всї миши вигинули, бо лиш дуже рідко де була нора, по котрій було видко, що з неї вилазять ще миши. Сенатор Бішоф, здаючи справу із сеї проби, написав в письмі до мінїстерства, що средством Лефлера можна язву миший дуже значно зменшити, так, що шкода, яку ще будуть миши робити, буде хиба лиш дуже незначна.

(Конець буде.)

[1]) Сим справляємо зроблену у вчерашнїй передовій статї „Нищенє миший а Сойм“ через немамять похибку.

Розмова, що спершу складала ся з обопільних інформаций, зійшла на байдужнїйші річи. Пан дому, славний господар, чоловік, що мимо слабого здоровля занимав ся народним житєм і працею, говорив о тім як знаток і любив вертати до сего предмету. Говорили про край і заграницю, порівнували обяви економічного розвою у чужих і своїх, кождий докидав з власної обсервациї жменю заміток і поглядів. Думки Адольфа, котрий доси мало говорив і немов нарочно уступав ся на другий плян з виду сердечних привітів і справ родинних, що обходили головно вуйка і сестрінця, визначали ся тепер правдою і бистротою погляду. Говорив і тепер не богато, але Сташко не міг не признати правди тому всему, що почув від него.

Одна Ганя не дуже інтересувала ся такою розмовою, надто сухою для єї молодої головки і горячого серденька. Що єї обходили числа, капітали, економічні розвої і крізиси? Сидїла тихенько та дивила ся на погасаючі на заході рожеві проміні сонця, і лише коли Адольф говорив, дивила ся на него своїми великими, задуманими очима і розхиляла злегка уста, мов би хотїла проковтнути кожде єго слово. Тодї на хвилинку мертвий для неї предмет розмови набирав житя і красок, але блїд, скоро тілько перестав звучати сей повний, мельодийний голос.

(Дальше буде).

Телєґрами.

Відень 16 падолиста. Найдост. Архікн. Король Людвик виїхав вчера до Петербурга на похорон. Король сербский їдучи до Петербурга задержав ся вчера у Відни.

Париж 16 падолиста. В наслідок арештованя Драйфуса впало мінїстерство війни на слїд цїлої ватаги шпигунів, котрі повикрадали документи великої ваги. Арештовано двох нїмецких офіцирів Беселя і Шнебека.

Букарешт 16 падолиста. Срібне весїлє королевскої пари обходжено з великим торжеством; місто було ілюміноване. На дворі відбуло ся велике принятє, підчас котрого посли заграничні передали королеви власноручні письма своїх суверенів.

Рух поїздів зелїзничих

важний від 1 мая 1894, після львівск. год.

Відходять до

	Поспішний		Особовий			
Кракова	3·00	10·36	5·20	11·11	7·31	—
Підволочиск	6·44	3·20	10·16	11·11	—	—
Підвол. Підзам.	6·58	3·32	10·40	11·33	—	—
Черновець	6·51	—	10·51	3·31	11·06	—
Стрия	—	—	10·26	7·21	3·41	7·46
Белзця	—	—	9·56	7·21	—	—

Приходять з

	Поспішний		Особовий			
Кракова	3·08	6·01	6·46	9·36	9·36	—
Підволочиск	2·48	10·06	6·21	9·45	—	—
Підвол. Підзам.	2·34	9·49	9·21	5·55	—	—
Черновець	10·16	—	7·11	8.13	1·03	—
Стрия	—	—	9·23	9·10	12·46	2·38
Белзця	—	—	8·24	5·21	—	—

Числа підчеркнені, означають пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано.

За редакцию відповідає Адам Креховецкий.

Бюро дневників і оголошень

Л. ПЛЬОНА

у Львові

улиця Кароля Людвика ч. 9.

приймає

абонамент на всї дневники

по цінах оригінальних.

Бюро оголошень і дневників

приймає

ОГОЛОШЕНЯ

до всїх дневників

по цїнах оригінальних.

До

Народної Часописи, Ґазети Львівскої і „Przegląd-у“

може лише се бюро анонси приймати.

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО

купує і спродає

всякі ефекти і монети

по курсї деннім найдокладнїйшім, не числячи жадної провізиї

Яко добру і певну льокацію поручає:

$4\frac{1}{2}\%$ листи гіпотечні
5% листи гіпотечні преміовані
5% листи гіпотечні без премиї
$4\frac{1}{2}\%$ листи Тов. кредитового земс.
$4\frac{1}{2}\%$ листи Банку краєвого
$4\frac{1}{2}\%$ пожичку краєву галицку

4% пожичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
$4\frac{1}{2}\%$ пожичку угорскої желїзної дороги державної
$4\frac{1}{2}\%$ пожичку пропінаційну угорску

4% угорскі Облигациї индемнїзаційні,

котрі то папери контора виміни Банку гіпотечного всегда купує і продає **по цїнах найкориснїйших.**

Увага: Контора виміни Банку гіпотечного приймає від Вп. купуючих всякі вильосовані, а вже платні місцеві папери цінні, як також купони за готівку, без всілякої провізиї, а противно замісцев лишень за відтрученєм коштів.

До ефектів, у котрих вичерпали ся купони, доставляє нових аркушів купонових, за зворотом коштів, котрі сам поносить. 40

ВІДЕНЬСКА ФАБРИКА АМАЛІЇ

поручає

найновійше патентоване начинє кухонне з вні ґальванїчно нікльоване, у внутрі повлечене чистою і дуже тревалою емалїєю.

До набутя у Івана Шумана у Львові

площа Бернардиньска і у всїх більших торговлях зелїза.

С. Кельсен у Відни

поручає

Кльосети з перепливом води і без того. — Рури кльосетові. — Каналові насади з патентовим замкненєм. — Збірники на воду. — Комплетні уряджена купелеві. — Вентілятори. — Прибори до водотягів, як також рури ляні і ковані. — Помпи, фонтани і всякі арматури.

Заступники для ГАЛИЧИНИ і БУКОВИНИ

Львів ГАМЕЛЬ і ФАЙГЕЛЬ Коперніка 21.

На жадане висилає ся катальоґи.

З друкарні В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.